

MILIEUBELEIDSPLAN F2018-F2020

CGI Nederland

Versie 3.0

1 Algemene gegevens en ondertekening

Bedrijfsnaam: : CGI Nederland B.V.
MJA-sector : ICT
Looptijd : boekjaren 2018-2020 (hierna genoemd 'F2018-F2020')

Vestigingsadres : George Hintzenweg 89, 3068 AX Rotterdam (hoofdkantoor)
Postadres : Postbus 8566, 3009 AN Rotterdam

Tekenbevoegd persoon

Naam : Dirk de Groot
Functie : Senior Vice President The Netherlands
Datum : mei 2018
Plaats : Rotterdam
Handtekening :

Contactpersoon

Contactpersoon : CSR manager
Emailadres : cr.nl@cgi.com

Inhoudsopgave

1	Algemene gegevens en ondertekening.....	2
2	Inleiding.....	5
2.1	ALGEMEEN.....	5
2.2	CONTEXT.....	6
3	Milieudoelstellingen CGI NL F2018 / F2020.....	8
3.1	ALGEMENE DOELSTELLINGEN.....	8
3.2	STAND VAN ZAKEN.....	8
3.3	MJA3 PROGRAMMA.....	9
3.4	CO2-PRESTATIELADDER.....	10
4	Beschrijving bedrijf en bedrijfsvoering.....	11
4.1	BEDRIJF.....	11
4.2	BEDRIJFSVOERING.....	11
4.3	POSITIONERING IN DE KETEN.....	12
5	Milieu management Programma CGI Nederland.....	13
5.1	MILIEUMANAGEMENT SYSTEEM.....	13
5.2	ORGANISATIE STUURGROEP MILIEUPROGRAMMA.....	14
5.3	MONITOREN EN BEOORDELEN.....	14
5.4	AUDITS.....	15
5.4.1	INTERNE AUDITS.....	15
5.4.2	EXTERNE AUDITS.....	15
5.5	DIRECTIEBEOORDELING.....	16
5.6	CONTINUE VERBETERING.....	16
6	Milieuprojecten.....	17
6.1	MILIEUPROJECT MOBILITEIT.....	17
6.1.1	ELEKTRISCHE AUTO'S.....	17
6.1.2	MEETFREQUENTIE.....	18
6.2	MILIEUPROJECT KANTOORGEBOUWEN.....	18
6.2.1	AFWEGINGSKADER.....	19
6.2.2	KANTOREN EN KARAKTERISTIEKEN.....	19
6.2.3	MEETFREQUENTIE.....	20
6.2.4	BEDRIJFSINTERNE EN –EXTERNE INVLOED FACTOREN.....	20
6.3	MILIEUPROJECT AFVAL.....	20
6.4	MILIEUPROJECT ICT & DATACENTERS.....	21
6.4.1	DATACENTERS.....	22
6.5	MILIEUPROJECT KLANTEN.....	22
6.5.1	GREENING OF ICT.....	23
6.5.2	GREENING BY ICT.....	23
7	Scope indeling Energie- en CO2-footprint.....	24

7.1	SCOPE 1 – DIRECTE EMISSIES	24
7.2	SCOPE 2 – INDIRECTE EMISSIES	24
7.3	SCOPE 3 – OVERIGE INDIRECTE EMISSIES	25
8	Rapportage en Maatregelen	26
8.1	RAPPORTAGE	26
8.2	MAATREGELEN	26
9	Lijst met gebruikte afkortingen	30

2 Inleiding

2.1 Algemeen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) is altijd een intrinsiek onderdeel geweest van het bedrijfsmodel en de bedrijfscultuur van CGI. CGI wordt geïnspireerd en geleid door de zgn. CGI-droom. Deze droom stimuleert ons om aan de behoeften van onze klanten, professionals en aandeelhouders te voldoen. Zo worden wij gemotiveerd om bij te dragen aan de economische, sociale en milieu gerelateerde behoeften van de gemeenschappen waarin we werken en leven.

Het is een van onze kernwaarden om ons als een maatschappelijk verantwoorde burger te gedragen. Deze kernwaarde voeren we door in de Management Foundation, ons integrale kwaliteitsmanagementsysteem, waarmee we ons bedrijf wereldwijd aansturen om op verantwoorde wijze zaken te doen. Dit betekent dat wij kwaliteit gericht zijn, verantwoordelijkheid dragen voor het milieu, een bijdrage leveren aan de gemeenschap en goed zorgen voor onze professionals.

Eens in de 3 jaar wordt het CGI Milieubeleidsplan gereviewd en opnieuw vastgesteld. Dit document beschrijft het CGI Milieubeleidsplan voor de periode F2018-F2020 en vervangt de documenten Basisdocument EEP CGI F2017-2020 MJA_v1.5, Energy Management Plan 2017 en Milieuprogramma F2018 - 2019 v1.0 die gezamenlijk het milieubeleid beschreven. De reden van samenvoegen is om alle beleidszaken op milieugebied in één geïntegreerd plan te hebben en zo ook de consistentie te waarborgen. Dit plan is opgesteld in samenwerking met die afdelingen binnen onze organisatie, die voor hun betreffende gebied doelstellingen hebben geformuleerd om impact op milieu waar mogelijk terug te brengen.

In F2015 is het referentiejaar voor de reductiedoelstellingen gewijzigd van 2008 in F2014. Reden hiervoor is dat de huidige situatie niet vergelijkbaar is met 2008, waarin CGI NL nog onderdeel was van Logica. Het basisjaar, het eerste jaar waarin de CO2 Footprint is berekend, blijft ongewijzigd. F2014 is ook het jaar dat CGI NL gestart is met deelname aan het MJA3 programma en het Lean&Green programma, waarmee F2014 het referentiejaar is voor zowel energie als CO2 reductie.

2.2 Context

Het Nederlands Management Team onderschrijft het Global CGI Milieubeleid:

'As a high-growth company, CGI understands that growth must not come at the expense of the communities where we do business or of the environment in general. This is why CGI is committed to contributing to the protection of the environment through responsible and environmentally oriented operating practices.'

Voor meer informatie hierover en een uitgebreide toelichting op het global CGI beleid Corporate Social Responsibility; ga naar onze website: <http://www.cgi.com/en/corporate-social-responsibility>

Het algemene milieubeleid van de CGI Group is vastgelegd in de CGI CSR policy. Aanvullend heeft CGI Nederland (CGI NL) specifiek beleid met betrekking tot energie- en CO2 reductie vastgesteld. Het milieubeleidsplan van CGI Nederland B.V. is uitgewerkt conform de eisen van de ISO50001 standaard en geïmplementeerd in het ISO14001 systeem. CGI NL is sinds 2010 ISO14001 gecertificeerd.

De generieke doelstelling van het milieumanagement systeem is te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie, het inzicht verschaffen in energieprestaties en vermindering van de CO2-uitstoot van de bedrijfsvoering. De vermindering van de CO2 - uitstoot is één van de belangrijkste doelstellingen van CGI's milieubeleid. Continue evaluatie van de activiteiten en geconstateerde afwijkingen om verbeteringen te realiseren, behoort tot de kern van het milieumanagement programma en is dan ook opgesteld volgens de plan-do-check-act cyclus. Door nadruk te leggen op een duurzame bedrijfsvoering wordt een bijdrage geleverd aan de omzetontwikkeling en een efficiënte bedrijfsvoering. CGI is een duurzame leverancier en een geloofwaardige aanbieder van duurzame diensten. Om dit bij de buitenwereld nog meer onder de

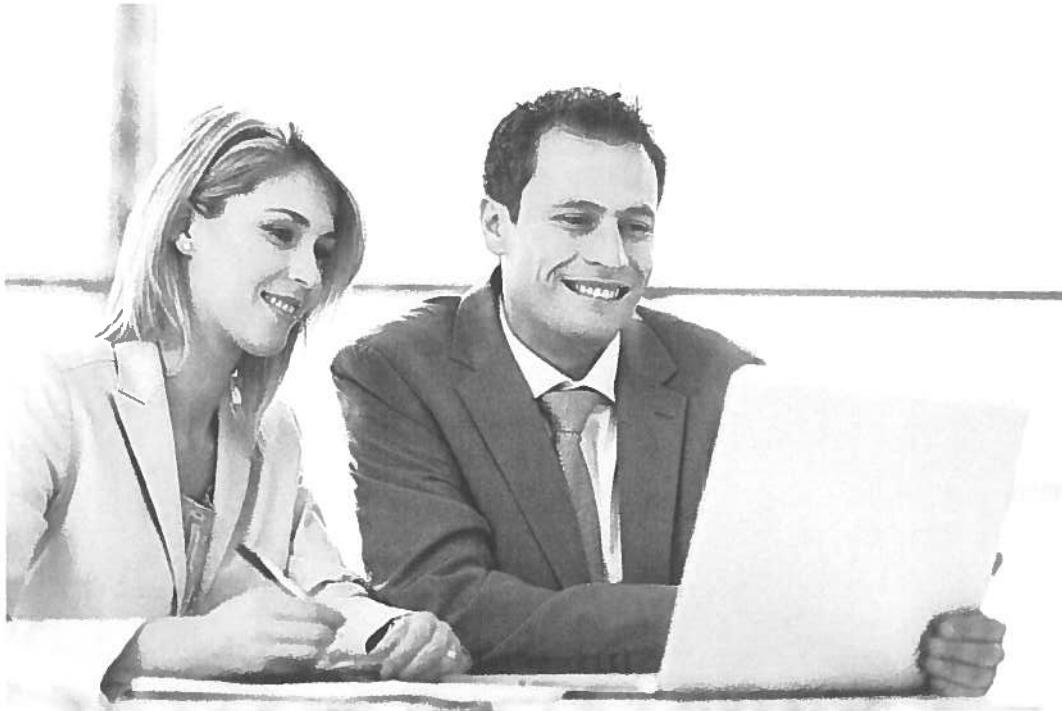
aandacht te brengen zijn we naast de certificering voor de ISO14001 in 2012 ook begonnen met de certificering voor de CO2-Prestatieladder (niveau 4) en is het onze ambitie om het niveau 5-certificaat voor de CO2-Prestatieladder te behalen. Daarnaast neemt CGI deel aan de Meerjarenaafspraken energie-efficiëntie (MJA3) van de Rijksoverheid.

3 Milieudoelstellingen CGI NL F2018 / F2020

3.1 Algemene doelstellingen.

CGI Nederland heeft voor haarzelf de volgende milieudoelstellingen geformuleerd, waarbij de doelstellingen van het Energie Efficiëntie Plan 2017 zijn herbevestigd, met uitzondering van de CO2 doelstelling voor mobiliteit:

- A. Continuering van de ISO14001 certificering voor het Milieumanagementsysteem.
- B. Uitvoering van het MJA3 convenant, met als doelstelling een energie-efficiëntieverbetering van minimaal 12% over periode F2015-F2020.
- C. Voortzetting certificering CO2 Prestatieladder, met als doelstelling een CO2 reductie over de periode F2015-F2020 binnen de gebieden:
 - Mobiliteit met minimaal 15%, uitgedrukt per FTE;
 - Kantoorgebouwen met minimaal 12%, uitgedrukt per m2;
 - Datacenters met minimaal 50%.

3.2 Stand van zaken

A. ISO14001 certificering.

Het ISO14001 systeem is elk jaar geaudit en het certificaat verlengd, waarmee wordt bevestigd dat ons milieumanagementsysteem aan de gestelde eisen voldoet.

B. MJA3 convenant.

De afgesproken doelstelling van minimaal 2% reductie in energieverbruik per jaar per m2 in onze kantoren is de afgelopen jaren telkens behaald en voldoet daarmee aan de doelstelling. Met de geplande maatregelen voor F2018 en verder is de verwachting dat de 12% doelstelling voor F2020 gerealiseerd gaat worden.

C. CO2 Prestatieladder.

Mobiliteit.

De doelstelling voor CO2 reductie van mobiliteit was oorspronkelijk 20%, Waarbij de aanname was dat het aantal hybride en plug-in auto's significant zou toenemen en de benodigde reductie zouden realiseren. Echter sinds het belastingvoordeel is vervallen worden deze niet meer gekozen en de beschikbaarheid van elektrische auto's in de markt is nog onvoldoende om dit te compenseren. Hierdoor is deze doelstelling niet meer realistisch.

De naar 15% CO2 reductie bijgestelde doelstelling in F2020 lijkt realistisch met de verwachting dat de beschikbaarheid van elektrische auto's in de markt gedurende de komende jaren sterk zal toenemen en het belastingvoordeel voor leaseauto's ze aantrekkelijk maakt om te kiezen. Verder hebben alle members in december 2017 een NS Business Card gekregen en wordt het gebruik van OV hierdoor gestimuleerd.

Kantoorgebouwen.

De CO2 reductie in de kantoorgebouwen is sterk gerelateerd aan het energieverbruik en het type energie dat gebruikt wordt. De afgelopen jaren is de totale CO2 reductie in lijn met die van de energiereductie, maar de reductie per m2 vertoont een verslechtering in F2017. Dit wordt verklaard doordat per 1 januari 2017 in Rotterdam 4 etages zijn afgestoten, terwijl Rotterdam als enige CO2 neutrale elektriciteit heeft, waardoor de hoeveelheid CO2 neutrale energie met een derde is afgenomen.

Datacenters.

Onze datacenters zijn de afgelopen jaren zoveel als mogelijk gecentraliseerd, waardoor 90% van de server capaciteit centraal is opgesteld. De centrale datacenters zijn energie-efficiënt en draaien volledig op schone elektriciteit. Verder is het aantal fysieke servers sterk gereduceerd door het toepassen van virtualisatie, waardoor het totale en relatieve hoeveelheid gebruikte energie is afgenomen. Hiermee is reeds 60% energiereductie behaald en is de doelstelling van 40% voor F2020 reeds gerealiseerd, echter de mogelijkheden om significant verder te reduceren zijn beperkt. KPN gebruikt voor de datacenters elektriciteit van Nederlandse Wind daarmee ook volgens de normen van de Prestatieladder CO2 neutraal.

3.3 MJA3 programma

De brancheorganisatie ICT Office, thans Nederland ICT, heeft in 2008 met de staatssecretaris van Economische Zaken (EL&I) afgesproken toe te treden tot de meerjarenafspraken energie-efficiëntie (MJA). ICT-bedrijven die deelnemen aan de MJA, spannen zich in om hun energie-efficiëntie jaarlijks met 2% te verbeteren. In 2020 dient er in de sector een verbetering van 30% ten opzichte van 2005 gerealiseerd te zijn. De sector bestaat uit datacenters, soft- en hardware bedrijven, telecombedrijven en ICT-consultants. In 2011 heeft Nederland ICT het eerste meerjarenplan

energie-efficiency (MJP) voor de ICT-sector opgesteld. CGI Nederland neemt sinds 2014 deel aan het MJA3 programma.

3.4 CO2-Prestatieladder

CGI is deelnemer aan de CO2-Prestatieladder en is gecertificeerd op niveau 4. In het kader van de CO2-Prestatieladder vindt er jaarlijks een audit plaats. Met de deelname aan de MJA3 en het voldoen aan de daarbij horende verplichtingen vult CGI de energiebesparingseisen van de CO2-Prestatieladder in.

CGI heeft zich ten doel gesteld om met dit beleidsplan en bijbehorende maatregelen in 2018 op het hoogste niveau 5 te worden gecertificeerd. Daarmee maakt CGI dan naast de doelstellingen op energiebesparing ook die op het gebied van CO2-emissie reductie waar.

4 Beschrijving bedrijf en bedrijfsvoering

4.1 Bedrijf

CGI Nederland B.V.

CGI is een dienstverlenend bedrijf dat zakelijke dienstverlening, systeemintegratie en outsourcing biedt aan haar klanten over de hele wereld. Het internationale hoofdkantoor bevindt zich in Montreal (Canada), het hoofdkantoor van CGI Nederland is gevestigd in Rotterdam. Daarnaast is CGI Nederland gevestigd in Arnhem, Eindhoven, Groningen, Maastricht en Hoofddorp.

4.2 Bedrijfsvoering

Het dienstenaanbod van CGI bestaat uit een uitgebreid pakket aan oplossingen. Deze zijn het resultaat van jarenlange investeringen in het vergroten van onze marktkennis en de samenwerking met klanten, waarin het leveren van toegevoegde waarde centraal staat. Of het nu gaat om onze eigen innovatieve oplossingen of de oplossingen van partners, CGI's uitgebreide aanbod toont onze kennis en vaardigheden op het gebied van bedrijfsadvies, implementatie, beheer en hosting.

Het dienstenaanbod kan grofweg verdeeld worden in 6 onderdelen:

- **Applicatie management:** Onze applicatie management services voorzien klanten van doeltreffende oplossingen, kwaliteit en expertise. Hiermee kunnen ze hun bedrijfsapplicaties succesvol ontwerpen, bouwen, gebruiken en aanpassen aan veranderende marktsituaties.
- **Business consulting:** Met CGI business consulting halen klanten de expertise in huis om te groeien, de winst te vergroten, de efficiëntie te verbeteren en sneller te kunnen reageren op veranderende omstandigheden. CGI combineert haar operationele en technologische ervaring om veranderingen succesvol door te voeren.
- **Business process services:** Onze business process services zijn ingedeeld in een aantal brede expertisegebieden, van HR-outsourcing tot financiële diensten. Onze klanten zijn onder meer overheden, financiële instellingen, transport- en energiebedrijven. Wij helpen ze bijvoorbeeld met oplossingen op het gebied van payments en collections.
- **Infrastructuur services:** Meer dan 300 internationale ondernemingen vertrouwen op onze adviezen en kostenefficiënte, missie-kritische infrastructuurservices en -oplossingen. We bieden hen bijvoorbeeld energiezuinige 'groene' datacenters, cloud computing en managed security services, ondersteund door een unieke management toolset.
- **IT outsourcing diensten:** Ons servicemodel maakt het mogelijk om, met behulp van best practices, volledige verantwoordelijkheid te nemen voor de operationele IT-activiteiten van onze klanten.
- **Systeemintegratie diensten:** Onze experts ontwikkelen en integreren de systemen en applicaties waarmee bedrijven het beste kunnen draaien. Als end-to-end IT-dienstverlener heeft CGI een brede expertise in alle facetten van zakelijke en technologische omgevingen. Hierdoor kunnen we niet alleen adviseren, maar oplossingen ook ontwerpen, installeren en beheren.

Als IT en zakelijke dienstverlener levert CGI kennis en oplossingen in de vorm van consultants. Werkzaamheden worden grotendeels uitgevoerd op klantlocatie, maar ook op de CGI kantoorlocaties of op een door de medewerker zelfgekozen locatie, waaronder thuis..

4.3 Positionering in de keten

De uitwerking van de keten voor ICT wijkt af van productiebedrijven. Bij ICT zijn de typische ketenstappen zoals die bij een productiebedrijf gelden – grondstoffase, productiefase, distributiefase, gebruiksfase en afdanking/hergebruiksfase – niet van toepassing. Kort gezegd worden kantoorartikelen en ICT middelen ingekocht, worden dienstverlenende activiteiten uitgevoerd, en IT oplossingen aangeboden aan klanten. Deze dienstverlenende activiteiten vereisen mobiliteit van de medewerkers omdat deze activiteiten vaak op klantlocatie worden uitgevoerd.

In deze ketens zijn de meest relevante componenten in termen van omvang en beïnvloeding:

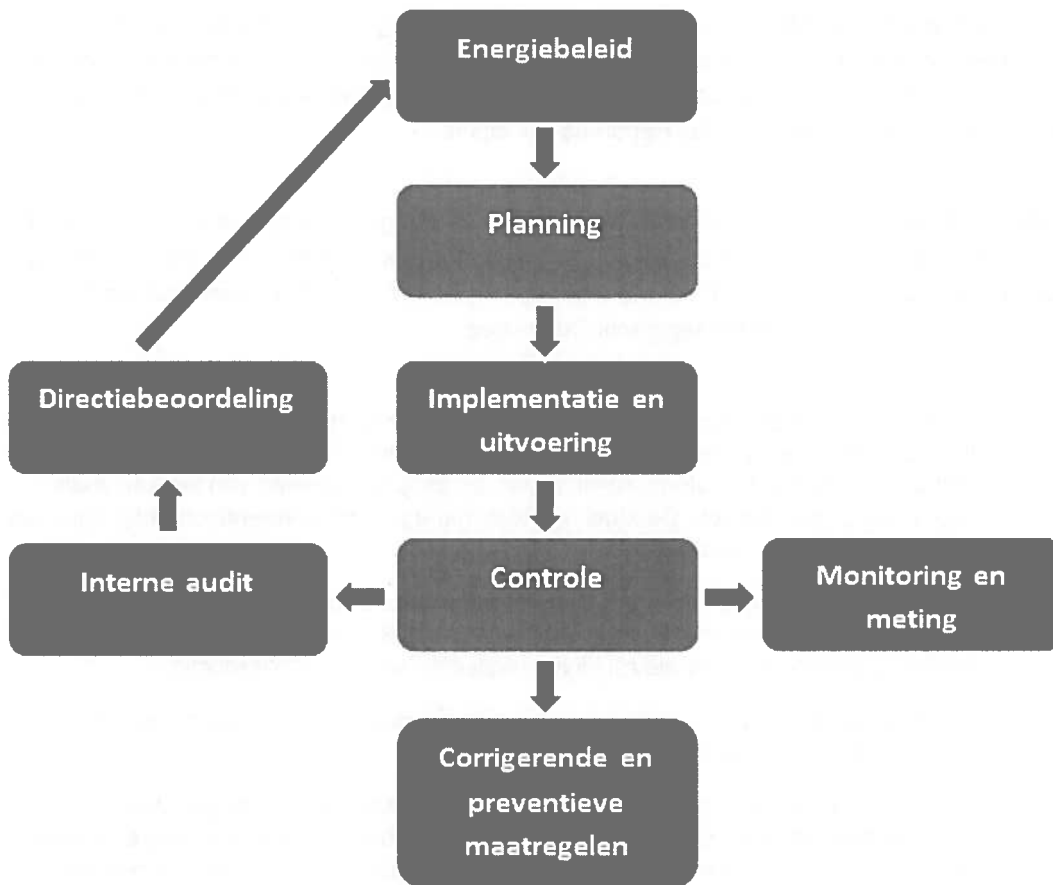
1. Gebruik van energie in datacenters.
2. Mobiliteit van de medewerkers.

In het document "Ketenanalyse CGI 2018" wordt dit in detail uitgewerkt.

5 Milieu management Programma CGI Nederland

5.1 Milieumanagement systeem

In onderstaande figuur wordt de besturingscyclus van het milieubeleid weergegeven, gebaseerd op het Plan – Do – Check – Act principe.

Figuur 1. Het Milieu Management Systeem

In het document "Maatregelen Energie en CO2-emissie Reductie CGI F2018-2020" wordt het beleidsplan omgezet in een actieplan met concrete maatregelen en toegewezen aan de projectverantwoordelijken.

Het milieuprogramma wordt gemanaged door de Stuurgroep Milieuprogramma.

5.2 Organisatie Stuurgroep Milieuprogramma

In 2012 is CGI NL begonnen om de CO₂-emissies structureel aan te pakken. Dit heeft geleid tot het opzetten van een stuurgroep en het invoeren van een CO₂-reductiesysteem in het kader van het duurzaamheidsbeleid en de CO₂-Prestatieladder. De stuurgroep bestaat uit de CSR Manager en vertegenwoordigers van het Management Committee, de Afdeling Operatie en de Business Sectoren.

Namens de directie beheert de stuurgroep alle activiteiten onder het milieuprogramma. De stuurgroep komt periodiek bij elkaar om de activiteiten en resultaten te bespreken en te toetsen aan de doelstellingen en het beleid.

Daarnaast wordt er in samenwerking met het global reporting team en het NL CSR team gekeken naar verbeteringen t.b.v. de emissierapportage en vindt jaarlijks een herinventarisatie plaats van onze CO₂-emissies. Verslaglegging van de wijze waarop de emissierapportage wordt opgebouwd wordt gedaan in de Environmental Reporting Principles.

Voor de uitvoer van de milieuprojecten binnen het milieuprogramma zijn verantwoordelijkheden benoemd binnen de verschillende stafdiensten (te weten Human Resources, Facility Management, Real Estate, CIO, IT-Services, Fleet Management en Communicatie) en Business Sectoren, onder eindverantwoording van het Management Committee.

- De afdeling Human Resources is verantwoordelijk voor het mobiliteitsbeleid en bepaalt hierdoor de mogelijkheden van CO₂-reductie met betrekking tot woon/werk en zakelijk verkeer van de medewerkers, dienstreizen en andere manieren van werken zoals, bijvoorbeeld thuiswerken. De afdeling Fleet management is verantwoordelijk voor naleving van dit beleid m.b.t. leaseauto's.
- De afdeling Facility Management is onder meer verantwoordelijk voor de inkoop van energie, papier, afvalverwerking et cetera, en het beheer van de gebouwen binnen CGI en vervult daarmee een centrale rol bij het realiseren van de CO₂-reductie.
- De afdeling Real Estate is onder meer verantwoordelijk voor het selecteren en contracteren van nieuwe kantoren.
- De CIO en IT-Services afdelingen zijn verantwoordelijk voor de mogelijkheden van CO₂-reductie door de inzet van IT-middelen. Dit betreft zowel het energiezuiniger maken van de IT-middelen als het ondersteunen met IT-technologie van andere werkwijzen, waardoor CO₂-reductie wordt gerealiseerd (bijvoorbeeld thuiswerken).
- De afdeling Communicatie is verantwoordelijk voor de communicatie over het CO₂-reductieprogramma, onze doelstellingen en de voortgang die CGI realiseert. Communicatie vindt plaats volgens de EMS Procedure Training and Communication.
- De Business Sectoren zijn verantwoordelijk voor de klantprojecten op gebied van CO₂-reductie.

5.3 Monitoren en beoordelen

Voortgang wordt gemeten en gemonitord door middel van een tool: deze wordt elk kwartaal gevoed met data door de projectverantwoordelijken.

Twee keer per jaar wordt de voortgang ten opzichte van de reductiedoelstellingen bepaald. De CSR Manager rapporteert de resultaten aan de stuurgroep en het management team. Op basis van deze resultaten wordt de CGI NL Carbon Footprint intern en extern gepubliceerd. De rapportage omvat minimaal:

- Een overzicht van het energieverbruik en de CO₂-emissies per scope;
- Een vergelijking van het energieverbruik ten opzichte van het referentiejaar;
- Een analyse van opvallende toenames/afnamen van het verbruik en/of CO₂-emissie;
- De voortgang van en de prognose voor het behalen van de gestelde reductiedoelstellingen en eventuele aanbevelingen voor preventie of corrigerende maatregelen;
- De status van eerdere preventie of corrigerende maatregelen;
- Algemene ontwikkelingen.

Op basis van deze rapportage beslist de stuurgroep of bijsturing van de doelstellingen en/of aanpassing van het jaarplan noodzakelijk is.

Daarnaast wordt er jaarlijks een CSR rapport op Corporate-niveau gepubliceerd.

5.4 Audits

5.4.1 Interne audits

Periodiek worden interne audits voor ISO14001 en de CO₂ Prestatieladder uitgevoerd. Met de interne audits wordt de effectiviteit en doelmatigheid van de implementatie van het milieubeleid getoetst. Daarnaast hebben ze als doel de kwaliteit van het milieumanagement systeem te waarborgen, de rapportage van de Carbon Footprint te verbeteren en een betrouwbaar beeld te krijgen van de voortgang op de reductiedoelstellingen van CGI. De interne audit richt zich op de manier waarop het systeem wordt toegepast en de gegevens zijn verzameld en verwerkt.

De interne auditor stelt een auditrapport op met daarin de bevindingen van de audit. Aanbevelingen uit de audits worden vervolgens meegenomen in het jaarplan ter verbetering van het systeem en eventuele corrigerende en preventieve maatregelen worden besproken in de voortgangsmeting van de Stuurgroep Milieuprogramma en uitgezet door de verantwoordelijken.

5.4.2 Externe audits

Geheel in lijn met de interne audits worden er voor ISO14001 en de CO₂ Prestatieladder ook externe audits uitgevoerd door onafhankelijke geaccrediteerde auditors.

De ISO14001 audit wordt jaarlijks conform de ISO voorschriften uitgevoerd en uit praktische overwegingen gecombineerd met de ISO9001, voor kwaliteit, en de ISO27001, voor security, audits. De auditor verifieert of het milieumanagementsysteem van CGI voldoet aan eisen en de doelstellingen.

De CO₂ Prestatieladder audit wordt jaarlijks uitgevoerd om te toetsen of CGI voldoet aan de eisen van de CO₂ Prestatieladder voor het niveau waarvoor CGI is gecertificeerd.

De CO₂-emissie-inventarisatie wordt periodiek extern geverifieerd, waarbij vastgesteld wordt of de CO₂-emissie-inventarisatie met tenminste een beperkte mate van zekerheid geverifieerd kan worden. Deze externe verificatie zal periodiek worden herhaald conform de voorschriften van de CO₂-Prestatieladder.

Tevens worden de 2 ketenanalyses, opgesteld in het kader van de CO₂-Prestatieladder, periodiek beoordeeld door een extern professioneel kennisinstituut.

Een onafhankelijke beoordeling van de mogelijkheden voor reductie wordt verkregen door deelname aan gerelateerde externe programma's (zoals MJA3 en Lean & Green).

5.5 Directiebeoordeling

Jaarlijks wordt door de directie het managementsysteem beoordeeld op geschiktheid, passendheid en doeltreffendheid. De output van het directiebeoordeling, ook wel management review genoemd, is een actieplan met daarin vermelde doelstellingen en / of verbeteringen voor het nieuwe jaar.

5.6 Continue verbetering

Continue verbeteren staat centraal in het Milieu Programma en is onder meer onderdeel van de interne audits, stuurgroep overleg en directiebeoordeling. Aan de hand van de input uit de directiebeoordeling kunnen doelstellingen worden bijgesteld en kunnen er vervolgacties worden uitgezet om de verbeteringen te realiseren. Dit is nodig om de continue verbetering van het geïmplementeerde systeem te bevorderen. De terugkoppeling van uitkomsten wordt zowel schriftelijke als mondeling naar betrokkenen verzorgd. Zij dragen zorg voor het nemen van corrigerende/preventieve maatregelen binnen hun eigen organisatieonderdeel.

6 Milieuprojecten

6.1 Milieuproject Mobiliteit

Doelstelling

- Reductie van emissies.

Aanpak

- Verdere stimulering van deelname aan initiatieven voor brandstofbesparing;
- Stimulering gebruik van volledig elektrische auto's;
- Flexibeler mogelijkheden voor gebruik OV door middel van de NS Business Card en verkennen van de mogelijkheden;
- Mobiliteitsbeleid (2018) met stimuleringsmaatregelen voor milieuvriendelijker keuzes en gedrag.

6.1.1 Elektrische auto's

De leaseauto's die CGI aan zijn members ter beschikking stelt, genereren met afstand de grootste hoeveelheid CO2. CGI biedt elektrische auto's aan om CO2 reductie te realiseren, maar is voor het succes hiervan sterk afhankelijk van externe factoren zoals het belastingregime, de leasekosten,

en beschikbaarheid in de markt. Op dit moment is het nog niet reëel om volledig over te gaan op elektrische auto's aangezien de kwaliteit, leverbaarheid en beschikbare modellen nog niet voldoen.

Voor details over de maatregelen wordt verwezen naar het mobiliteitsbeleid (2018).

6.1.2 Meetfrequentie

Brandstofverbruik t.b.v. Mobiliteit wordt elk kwartaal gerapporteerd en geëvalueerd door de Fleet Contract Coördinator & Mobility (operationeel verantwoordelijk), in samenwerking met CGI's leasepartner en de CSR Manager. Afwijkingen worden onderzocht en, indien nodig, worden hier corrigerende maatregelen voor getroffen.

6.2 Milieuproject Kantoorgebouwen

Doelstellingen

- Reductie van energieverbruik;
- Vergroten aandeel duurzaam opgewekte elektriciteit.

Aanpak

- Inhuren van een gespecialiseerd bedrijf voor advies, implementatie en monitoring van energiebesparingsmaatregelen in de kantoorgebouwen.
- Voortzetting monitoring energieverbruik van NL kantoren middels maand- en kwartaalrapportages door gespecialiseerd bedrijf;
- Implementeren van energiebesparende maatregelen op alle kantoorlocaties.
- Keuze nieuwe kantoorgebouwen met een zo gunstig mogelijk energielabel gegeven de overige eisen van de locatie.
- Behouden van certificaat groene stroom voor kantoor Rotterdam;
- Eigenaren van alle multi-tenant kantoren om commitment vragen groene stroom te leveren of te gaan leveren die voldoet aan de eisen van de CO2 Prestatieladder en hiervoor een certificaat te overleggen.

6.2.1 Afwegingskader

De afweging van mogelijke maatregelen wordt gemaakt op basis van ROI en huisvestingsstrategie. Indien ROI <5 jaar en er zijn geen concrete huisvestingsplannen voor de betreffende locatie, dan zal de maatregel worden ingevoerd. Daarnaast spelen ook afwegingen als algemeen beleid (NL en CGI Group), klantvraag en aansluiting op arbeidsvoorwaarden een rol.

Aangezien CGI geen eigenaar is van de panden zijn, moet voor alle maatregelen goedkeuring worden gevraagd aan de eigenaar en zijn alle maatregelen daardoor onzekere maatregelen.

6.2.2 Kantoren en karakteristieken

Elk kantoor heeft zijn eigen karakteristiek wat betreft de invloed van CGI als gevolg van het aantal gehuurde vierkante meters ten opzichte van het totaal. CGI streeft er naar om eigen meters te plaatsen en de installaties optimaal af te stellen op energie efficiëntie, echter dit is niet overal te realiseren. In de kantoren waar CGI geen eigen meters voor energieverbruik kan installeren, wordt gecalculeerd door de verhouding van CGI's deel van de totale oppervlakte van het pand te vermenigvuldigen met het gemeten totale energieverbruik .

Ons doel is om gegevens te verzamelen en te gebruiken van de meest complete, robuuste bronnen om betrouwbare en geloofwaardige gegevens te leveren die compleet en uitgebreid zijn voor onze stakeholders: directe meting en rapportage door onafhankelijke derden. Hoewel we er alles aan doen om alle relevante informatie via directe meting vast te leggen, is het niet altijd haalbaar noch praktisch om alle emissiebronnen te meten.

6.2.3 Meetfrequentie

Energieverbruik van de kantoorpanden wordt op kwartaalbasis gemonitord en gerapporteerd door onze externe specialistische partner op gebied van Energiemanagement. Afwijkingen worden onderzocht en, indien nodig, worden hier corrigerende maatregelen voor getroffen, in samenwerking met de lokale facility manager. Structurele verbeteringen zijn doorberekend door zowel onze gespecialiseerde adviseur als de lokale facility managers aan de hand van:

- Erkende maatregelenlijst van RVO (generiek en sectorspecifiek);
- Beschikbare kennis binnen het bedrijf;
- Beschikbare benchmarkgegevens kantoorlocaties;
- Externe specialistische partijen.

Per kwartaal vindt er een energiemanagement overleg plaats waarbij de energiemonitoringsgegevens worden besproken, de verbruiken worden geanalyseerd en maatregelen ter reductie van energie, afval en CO2 worden afgestemd. Bij dit overleg zijn minimaal aanwezig de CSR manager, de verantwoordelijke facility manager en een vertegenwoordiging van onze gespecialiseerde adviseur.

6.2.4 Bedrijfsinterne en –externe invloed factoren

Hieronder worden de belangrijkste bedrijfsinterne en –externe factoren opgesomd die het energieverbruik beïnvloeden:

Bedrijfsinterne invloed factoren

De factoren die van invloed kunnen zijn binnen het bedrijf:

- aantal medewerkers;
- aantal devices met plug-in power;
- de verhouding werk op kantoor, thuis en bij de klant.

Het aantal medewerkers is gerelateerd aan de energievraag per m². Daarnaast is de werklocatie gerelateerd aan energieverbruik door mobiliteit.

Bedrijfsexterne invloed factoren

De factoren die van invloed kunnen zijn buiten het bedrijf:

- economische ontwikkelingen;
- klimaat ;
- (belasting) wetgeving.

6.3 Milieuproject Afval

Doelstelling

- Algehele reductie van afval.
- Scheiding van afvalstromen.

Aanpak

- Awareness campagne onder members over hun rol en bijdrage met betrekking tot afvalreductie.
- Onderzoek naar mogelijkheden verdere scheiding van eigen afvalstromen.
- Met eigenaren van multi-tenant kantoren overleggen over verdere scheiding van afvalinzameling.

6.4 Milieuproject ICT & Datacenters

Doelstelling

- Jaarlijkse reductie van milieu-impact bij inkoop en gebruik van ICT diensten en ICT producten.

Aanpak

- ICT leveranciers worden getoetst op het houden van milieucertificaten;
- In samenwerking met leveranciers reduceren energieverbruik van externe datacenters;
- Milieuvriendelijke productafvoer en Recyclingbeleid met betrekking tot ICT producten van CGI;

- Verminderen energieverbruik van ICT producten door medewerkers door het toepassen van energiezuinige Instellingen;
- Energie-efficiëntie meenemen bij inrichting ICT-diensten en hardware;
- Behouden van certificaat voor duurzame elektriciteit voor datacenters.

6.4.1 Datacenters

Structurele verbeteringen worden onderzocht en doorberekend in samenwerking met de leverancier, op basis van kennis van externe en interne specialisten.

Het operationele energieverbruik en de PUE waarde van de Datacenters wordt elk kwartaal gerapporteerd en geëvalueerd door de Operations Manager Externe DC's, in samenwerking met de CSR Manager. Afwijkingen worden onderzocht en indien nodig worden hier corrigerende maatregelen voor getroffen.

6.5 Milieuproject Klanten

Doelstelling

- Klanten helpen milieu-impact te verlagen.

Aanpak

- Gebruik maken van kennis en initiatieven van andere bedrijven;
- Delen van kennis en ervaring naar buiten;
- Initiatief nemen in ontwikkelingsprojecten (zoals DiTTLab, Open Smart Grid Platform, Power Matcher) waardoor andere bedrijven sneller en effectiever tot reductie kunnen komen.
- Deelnemen aan en initiëren van sector initiatieven zoals het Clean Mobility Center voor het ontwikkelen van innovatieve oplossingen om vervoer te verduurzamen.

6.5.1 Greening of ICT

CGI biedt klanten de mogelijkheid hun datacenteractiviteiten aan CGI uit te besteden. Het verminderen van de CO2 emissie veroorzaakt door de datacenters is onderdeel van de CO2 reductiedoelstellingen. Hierbij wordt, samen met KPN, voortdurend gekeken naar mogelijkheden om efficiënter met energie om te gaan en zijn inmiddels veel systemen en applicaties gevirtualiseerd waardoor het energieverbruik sterk is afgenomen. Ook is de decentrale of lokale server infrastructuur zo veel als mogelijk gecentraliseerd naar de efficiëntere datacentra. Verder werkt CGI aan een project gericht op het energie efficiënter maken van software, met als doel om energie zuinigheid al vanaf het ontwerp mee te nemen.

6.5.2 Greening by ICT

CGI Nederland ziet vanuit haar dienstverlening kansen om bij te dragen aan onderdelen uit de Routekaart ICT 2030. Deze dienstverlening bestaat uit concrete projecten die voor of bij klanten worden gerealiseerd, services die door klanten kunnen worden afgenomen en bijdragen aan nieuwe ontwikkelingen. In het Maatregelen document worden de lopende projecten, services en ontwikkelingen nader beschreven en jaarlijks bijgewerkt.

7 Scope indeling Energie- en CO2-footprint

CGI hanteert bij de rapportage over energiegebruik en CO2-emissie de hieronder beschreven scope indeling.

7.1 Scope 1 – Directe emissies

Directe emissies zijn emissies die direct door de organisatie worden veroorzaakt, zoals het verbranden van gas en brandstof voor leaseauto's. Voor het berekenen van de scope 1 CO2-emissie zijn de volgende bronnen meegenomen:

- Verbruik van aardgas voor verwarming van gebouwen (m³);
- Het zakelijk gebruik van de leaseauto's.

Woon-werk verkeer met leaseauto's wordt meegenomen in Scope 3 conform de ketenanalyse.

Koudemiddelen zijn niet opgenomen, aangezien deze minder materieel zijn en de data niet van voldoende kwaliteit en compleet is.

De doelstellingen CO2 reductie over de periode F2015-F2020 voor scope 1:

- Aardgas voor verwarming van kantoorgebouwen: minimaal 12%, uitgedrukt per m²;
- Zakelijk gebruik van de leaseauto's: minimaal 15%, uitgedrukt per FTE;

7.2 Scope 2 – indirecte emissies

Indirecte emissies worden bepaald door verbruik van elektriciteit door de organisatie. Daarnaast worden ook brandstofverbruik door privé auto's van werknemers, vliegreizen en openbaar vervoer tot deze scope gerekend. De volgende bronnen zijn meegenomen:

- Verbruik elektriciteit (kWh);
- Verbruik stadsverwarming (GJ);
- Gedeclareerde zakelijke kilometers privé auto's medewerkers (km);
- Geboekte vliegreizen korte, middel en lange afstand (passagiers km);
- Openbaar vervoer (passagiers km).

Niet meegenomen in scope 2 zijn vluchten die niet geboekt of betaald zijn door CGI. Emissies uit energieverbruik van IT hardware, in operationeel beheer bij CGI maar geplaatst in externe datacentra, wordt meegenomen in Scope 2 aangezien we hier operationele controle over hebben.

Woon-werk verkeer met privéauto's wordt meegenomen in Scope 3 conform de ketenanalyse.

De doelstellingen CO2 reductie over de periode F2015-F2020 voor scope 2:

- Elektriciteit voor kantoorgebouwen: minimaal 12%, uitgedrukt per m²;
- Gedeclareerde zakelijke kilometers privéauto's: minimaal 15%, uitgedrukt per FTE;
- Geboekte vliegreizen: geen reductiedoelstelling;

- Openbaar vervoer (passagiers km): dit zal toenemen omdat autokilometers vervangen worden door OV kilometers.

7.3 Scope 3 – overige indirecte emissies

Overige indirecte emissies, als gevolg van activiteiten van het bedrijf maar veroorzaakt door bronnen die geen eigendom zijn of beheerd worden door het bedrijf, vallen onder scope 3. Dit zijn onder andere emissies door productie van ingekochte materialen, verwerking van afval en gebruik van producten of diensten door klanten en woon-werk verkeer. In de rapportage is hiervoor meegenomen:

- Externe data centers (kWh afgeleid van PUE).
- Verbruik leaseauto's t.b.v. woon-werk verkeer.
- Gereden kilometers privéauto's medewerkers t.b.v. woon-werk verkeer.

CO₂ emissies voortkomend uit energieverbruik voor koeling en energiebeheer van IT hardware in de data centers worden meegenomen in scope 3, aangezien we geen operationele controle over deze koeling- en energiebeheerssystemen hebben. Dit energieverbruik wordt berekend door de PUE factor (Power Usage Efficiency factor) toe te passen op het energieverbruik van IT hardware, volgens de volgende formule:

Energieverbruik van koeling en energiebeheer van IT hardware is (PUE factor van externe data center -/ - 1) X energieverbruik IT hardware, onder operationeel beheer van CGI.

De doelstellingen CO₂ reductie over de periode F2015-F2020 voor scope 3:

- Datacenters: minimaal 50%.
- Leaseauto's: minimaal 15%, uitgedrukt per FTE;
- Privéauto's: minimaal 15%, uitgedrukt per FTE;

8 Rapportage en Maatregelen

8.1 Rapportage

Elk kwartaal rapporteert de CSR manager intern de CO2 uitstoot per scope en voor mobiliteit, de kantoren en de datacenters. Elk half jaar rapporteert CGI extern de CO2 uitstoot op de pagina voor de CO2 Prestatieladder op de CGI website.

Voor mobiliteit is de bron de getankte liters brandstof van de leaseauto's, de gedeclareerde kilometers met privé auto en OV, de rapportage van de NS Business Card en de via CGI geboekte vliegreizen.

Voor de kantoren is de bron de door de facility managers aangeleverde meetgegevens, dan wel berekende gegevens omtrent gas, water, elektriciteit en afval. Deze worden door onze gespecialiseerde adviseur in een rapportage van het totaal en per kantoor opgenomen en geanalyseerd.

Voor de datacenters is de bron de door de eigenaar van het datacenter aangeleverde meetgegevens van de systemen van waar CGI verantwoordelijk voor is.

8.2 Maatregelen

Voor alle drie de categorieën mobiliteit, kantoren en datacenters worden maatregelen bedacht en geïmplementeerd. Deze zijn in het document Maatregelen Energie en CO2-emissie reductie CGI F2018-2020 beschreven. Minstens één maal per jaar wordt geëvalueerd of de maatregelen voldoen en of er nieuwe maatregelen moeten worden genomen. Deze worden in samenwerking met de verantwoordelijken en eventuele adviseurs opgesteld en afgesproken. Eventueel benodigd budget wordt door de CSR manager ter goedkeuring voorgelegd aan de stuurgroep.

Strategieën per scope.

De strategieën voor energie- of CO2 emissiereductie worden ontwikkeld voor de drie categorieën Mobiliteit, Kantoorgebouwen en Datacenters. De relevantie hiervan op de reductie binnen scope 1, 2 en 3 wordt hieronder weergegeven.

8.2.1 Strategieën scope 1.

Binnen scope 1 vallen de hieronder genoemde componenten met de bijbehorende strategie.

8.2.1.1 Aardgas voor kantoorpanden.

Voor de CO2 reductie ten gevolge van het gebruik van aardgas in de kantoorpanden worden de volgende strategieën toegepast.

- Inhuren van een gespecialiseerd bedrijf voor advies, implementatie en monitoring van energiebesparingsmaatregelen in de kantoorgebouwen.
- Voortzetting monitoring energieverbruik van NL kantoren middels maand- en kwartaalrapportages door gespecialiseerd bedrijf;
- Implementeren van energiebesparende maatregelen op alle kantoorlocaties.
- Keuze nieuwe kantoorgebouwen met een zo gunstig mogelijk energielabel gegeven de overige eisen van de locatie.

8.2.1.2 Zakelijk verbruikte brandstof door leaseauto's.

Voor de CO2 reductie ten gevolge van het verbruik van brandstof door leaseauto's worden de volgende strategieën toegepast.

- Verdere stimulering van deelname aan initiatieven voor brandstofbesparing;
- Stimulering gebruik van volledig elektrische auto's;
- Flexibeler mogelijkheden voor gebruik OV door middel van de NS Business Card en verkennen van de mogelijkheden;
- Mobiliteitsbeleid (2018) met stimuleringsmaatregelen voor milieuvriendelijker keuzes en gedrag.

8.2.2 Strategieën scope 2.

Binnen scope 2 vallen de hieronder genoemde componenten met de bijbehorende strategie.

8.2.2.1 Elektriciteit voor kantoorpanden.

Voor de CO2 reductie ten gevolge van het gebruik van elektriciteit in de kantoorpanden worden de volgende strategieën toegepast.

- Inhuren van een gespecialiseerd bedrijf voor advies, implementatie en monitoring van energiebesparingsmaatregelen in de kantoorgebouwen.
- Voortzetting monitoring energieverbruik van NL kantoren middels maand- en kwartaalrapportages door gespecialiseerd bedrijf;
- Implementeren van energiebesparende maatregelen op alle kantoorlocaties.
- Keuze nieuwe kantoorgebouwen met een zo gunstig mogelijk energielabel gegeven de overige eisen van de locatie.

8.2.2.2 Elektriciteit voor datacenters.

Voor de CO2 reductie ten gevolge van het gebruik van elektriciteit in de externe datacenters worden de volgende strategieën toegepast.

- ICT leveranciers worden getoetst op het houden van milieucertificaten;
- In samenwerking met leveranciers reduceren energieverbruik van externe datacenters;
- Energie-efficiëntie meenemen bij inrichting ICT-diensten en hardware;
- Behouden van certificaat voor duurzame elektriciteit voor datacenters.

8.2.2.3 Stadsverwarming voor kantoorpanden.

Voor de CO2 reductie ten gevolge van het gebruik van stadsverwarming in de kantoorpanden worden de volgende strategieën toegepast.

- Inhuren van een gespecialiseerd bedrijf voor advies, implementatie en monitoring van energiebesparingsmaatregelen in de kantoorgebouwen.
- Voortzetting monitoring energieverbruik van NL kantoren middels maand- en kwartaalrapportages door gespecialiseerd bedrijf;
- Implementeren van energiebesparende maatregelen op alle kantoorlocaties.

- Keuze nieuwe kantoorgebouwen met een zo gunstig mogelijk energielabel gegeven de overige eisen van de locatie.

8.2.2.4 Zakelijk verbruikte brandstof door privéauto's.

Voor de CO2 reductie ten gevolge van het gebruik van brandstof door privéauto's worden de volgende strategieën toegepast.

- Verdere stimulering van deelname aan initiatieven voor brandstofbesparing;
- Flexibeler mogelijkheden voor gebruik OV door middel van de NS Business Card en verkennen van de mogelijkheden;
- Mobiliteitsbeleid (2018) met stimuleringsmaatregelen voor milieuvriendelijker keuzes en gedrag.

8.2.2.5 Vliegreizen/Travel.

Voor de CO2 reductie ten gevolge van het reizen per vliegtuig worden de volgende strategieën toegepast.

Opmerking: De vliegreizen worden wereldwijd centraal geboekt en vanuit Nederland is er weinig tot geen invloed op het (milieu)beleid hieromtrent.

- Kritisch blijven op de noodzaak van vliegen en afwegen of er alternatieven zijn.

8.2.2.6 Zakelijk verreden kilometers met OV.

Voor de CO2 reductie ten gevolge van het rijden van zakelijke kilometers met OV worden de volgende strategieën toegepast.

- Flexibeler mogelijkheden voor gebruik OV door middel van de NS Business Card en verkennen van alternatieve mogelijkheden;

8.2.3 Strategieën scope 3.

Binnen scope 3 vallen de hieronder genoemde componenten met de bijbehorende strategie.

8.2.3.1 Elektriciteit PUE verbruik van de datacenters.

Voor de CO2 reductie ten gevolge van het gebruik van indirecte elektriciteit, weergegeven door de PUE waarde van de datacenters, worden de volgende strategieën toegepast.

- ICT leveranciers worden getoetst op het houden van milieucertificaten;
- In samenwerking met leveranciers reduceren energieverbruik van externe datacenters;
- Behouden van certificaat voor duurzame elektriciteit voor datacenters.

8.2.3.2 Woon-werk verreden kilometers met leaseauto's.

Voor de CO2 reductie ten gevolge van het gebruik van brandstof door leaseauto's voor woon-werk verkeer worden de volgende strategieën toegepast.

- Verdere stimulering van deelname aan initiatieven voor brandstofbesparing;

-
- Stimulering gebruik van volledig elektrische auto's;
 - Flexibeler mogelijkheden voor gebruik OV door middel van de NS Business Card en verkennen van de mogelijkheden;
 - Mobiliteitsbeleid (2018) met stimuleringsmaatregelen voor milieuvriendelijker keuzes en gedrag.

8.2.3.3 Woon-werk verreden kilometers met privéauto's.

Voor de CO2 reductie ten gevolge van het gebruik van brandstof door privéauto's worden de volgende strategieën toegepast.

- Verdere stimulering van deelname aan initiatieven voor brandstofbesparing;
- Flexibeler mogelijkheden voor gebruik OV door middel van de NS Business Card en verkennen van de mogelijkheden;
- Mobiliteitsbeleid (2018) met stimuleringsmaatregelen voor milieuvriendelijker keuzes en gedrag.

9 Lijst met gebruikte afkortingen

Afkorting	Betekenis
DC	Data Center
EEP	Energie Efficiëntie Plan
ISO	International Organization for Standardization
MJA	Meerjarenaafpraak energie-efficiency 2001–2020
PJ	Peta (10^{15}) Joule
PUE	Power Usage Effectiveness
ROI	Return On Investment
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland